

Napodpisani se dopisi na tiskaju. Napisana sel plama tiskaju po 5 u svaki redak. Oglasi od 8 redak stoji 60 nro., za svaki redak više 5 nro., ili u slučaju opetovanja ne pogodne sa upravom. Novi se iliju poštarskom naputnicom (asagno postais). Ime, prezime i naziv pošte valja tuđeno označiti.

Komu list nedodje na vremenu, tako je javiti odpravništvo u otvorenem pismu, sa kojim se ne plaća poštarsko, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom rastu male stvari, a neologa sve pekvare. Nar. Pos.

Interpelacija

zastupnika Spinčića i drugova na njegovu preuzvišenost ministra bogotvorja i nastave.

U Opatiji, u glasovitoj Opatiji, u većoj občini Volosko, u istoimenom kotaru u Istri, postoji puška škola. Ovu je počinjalo u školskoj godini 1890./91. 64, u školskoj godini 1891./92. 78, u školskoj godini 1892./93. 96 a tekuće školskoj godini 106 školske djece. — Naukovni jezik bježe u istoj hrvatski jeziku do godine 1885. Odspas c. kr. zemaljskoga školskoga vjeća za Istru u Trstu od dne 17. junija 1885. br. 615 bježe naredjeno, da se podiši školu na dve paralelne, jednu za hrvatskim, drugu za talijanskim naukovnim jezikom, te da se poduzeće posebice kolli u jednoj toli u drugoj.

Ovaj nalog, koji niti bježe potrebit, niti u zakonu osnovan, pošto je pušilo školu jedva desetak djece, koji su govorili takodjer talijanski, a takovih ne imaju danas više od 12 (dvanaest) — prouzročio je, da u školi u Opatiji nu može biti ni govor o pravom uspjehu, i to dijelimoći radi toga, što se u talijansku paralelku upisuju djece, koja ne poznaju naukovnog jezika, a dijelimoći i s toga, što je premašlo naukovnih uara odmjereno na obih paralelkah, jer se sa jednom učiteljskom silom više ura odmjeriti ne može.

Na svaku paralelku odпадa po 15 naukovnih ura i to po 2 (dve) za vjeronauk, a po 18 za ostale naukovne predmete. Ovih 18 ura podišljeno je tako jednak u obih paralelkah, da odпадa po 3 uro na čedan na izraznu poduku na prvi odjel (prva školska godina), po tri ura na drugi odjel (druga i treća školska godina), i po sedam ura na treći odjel (četvrta, peti i šesta školska godina). Djece, koji učuju na čedan samo tri, recimo samo tri uro izravne, a toliko neizravne poduke, koji polaze svaki drugi dan po dve uro školu, ne mogu niti iz daleka naučiti one, što je u načinu propisano.

Da se tomu zlu bar dijelom do skoti, sagradila jo porezne občina Opatija pu neologu c. kr. kotarskog školskog vjeća novu školsku zgradu sa potroškom od kavib 24.000 for. sa dvoj. školske sobe i sa dva učiteljska stana, ter zamolio školsku oblast, da sistemizira mjesto druge učiteljske sile.

Pošta bježe kroz ditavu godinu polovicu školske zgrade prazna, a o spomenutoj sistemizaciji ne bježe glesa, obratiše se tamođeni občinari, zabrinuti za odgoj svoje djece, molbom dne 8. agusta t. g. na c. kr. zemaljsko školsko vjeću za Istru u Trstu, izručiv istu vlastoručnu po posebnoj deputaciji predsjedništva c. kr. zemaljskog školskog vjeća u Trstu. U toj molbi prosili su da sistemiziraju mjesto za drugu učiteljsku silu, ako moguće učiteljicu, i za kinutinje odpisa zemaljskog školskog vjeća od dne 17. junija 1885. br. 615, jer nije predviđeno u naukovnih načinu škole, kakova bježe ustanovljena onim odpisom.

Iz Trsta nijo doniela sobom deputacija dobro nade, a pučanstvo Opatije mura i uudalje gledati na pol praznu školsku zgradu, zadovoljujući se težkim srocom tim, da može jedan dio njegove djece svaki drugi dan po dve uro polzeti školu.

Kad bi bio u školi samo jedan naukovni jezik, hrvatski, matinski i občinski jezik velike vjećine školske djece, kao što to bježe do god. 1885., tada su nubi imalo pravo zahtijevati uz onaj broj školske djece u poslije tri godine, osobito obzirom na poldnevnu poduku, da se sistemizira mjesto za drugu učiteljsku silu. Pošto je pak, škola po jeziku na dve paralele podijeljena, ta tim je jedno škole dve poslike, to bi se moralo ustanoviti mjesto i za drugu učiteljsku silu.

Obzirom na rečeno, upravljaju pod-

pisanu na njegovu preuzvišenost ministra bogotvorja i nastave slijedeći upit:

„Je li voljna njeg. preuzvišenost učiniti potrebite korake, da se postopečno zlona puškoj školi u Opatiji bezobzidno odstrani, i to tim, da se ukine odpis zemaljskog školskog vjeća od dne 17. junija 1885. br. 615 ili da se sistemizira mjesto drugu učiteljsku sile?“

U Beču, dne 27. oktobra 1893.
Spinčić, Dapar, Schneider, Formánský, dr. Kaisl, Svobol, Schlesinger, Seichert, dr. Sláma, Blažkini, dr. Gessmann, Laginja, dr. Šil, Alfred Coronini, Březnovský, dr. Schwarz, Hoch, Perić, Rokščány, Purghart, dr. Bršorád.

Interpelacija

zastupnika dra. M. Laginja i drugova na nj. preuzv. gospodina ministra predsjednika kao upravitelja ministarstva za unutarnje poslove, postavljava dne 28. oktobra 1893 u carevinском vjeću u Beču.

Da upozore c. kr. vladu na nevoljne gospodarstvene odnose u Istri, podpisani upravljaju na njegovu preuzvišenost gospodina ministra predsjednika kao upravitelja ministarstva za unutarnje poslove slijedeće upit:

I. Jeli ponjato njegovoj preuzvišenosti:
a) da u Istri ciela mješta, gradovi, občine, dapače kotari osjećaju veliku oskuđinu na pitnoj vodi?
b) da je voda jednog dobrog vrela u Puli već dulje vremena pomješana i pokvarena nezdravim tvrdim, te da je radi toga pučanstvo onoga grada i morske tvrđave izloženo najvećim pogibeljim u zdravstvenom obziru?

c) da najsiromašniji slojevi pučanstva u pojedinim gradovima zapadne Istre, notom nastane malo veća suša, moraju kupovati uz noizmerno visoke cene nužnu pitnu vodu?

d) da je u prošlom ljetu bilo sluđova, n. pr. u kotaru porečkog, gdje su seljaci morali gubiti ciele dane, da gne neponajti svoje blago u kraje daleke po kojim uro?

e) da dotične občinske uprave, dijelom rad ponajnje potrebitih sredstava, a dijelom rad nikakve brige za svaki napredak nižih klassa, koje uslijed nepravednih izbornih reda nemogu sudjelovati u upravi nego kao izdovazajuće manjine, nisu u stanju, da štograd učno niti u ovom obziru, kad što nećemo ni u drugim?

f) da c. kr. vjeđe dočim izdaje mlijene za regulaciju rizika i za obranu proti povodnjama, gdje ih iwa, s druga strane samome premašeno iznoso za krajove u kojih manjka vode?

II. Jeli sklona njegova preuzvišenosti odrediti čim prije shoda, da oni krajevi Istra, koji osjećaju veliku potrobu na pitnoj vodi za pučanstvo i za blago, dođiju brač i doveljaju pomoć od država?

U Beču, 28. oktobra 1893.

Dr. Laginja

Spinčić, Špindler, Krumbholz, Teklić, Dr. Šamanek, Dr. Dyk, Hájek, F. Vašat, Dr. Sláma, Dr. Bulat, Blažkini, K. L. Perić, Boršić, Dapar, Alfred Coronini.

Sastanak birača u Dekaniji.

(Nastavak).

Iza toga reči predsjednik župnik-dekan g. Kompare: „Postovani birači! Čuli ste upravu sada obično točno izvješće o djelovanju veličenjenoga našega zastupnika dra. Laginja. Uvidili ste lako, da se je občinio zauzimanje i neutraliziranje našeg župnika, te da je u vremenu, kada je došao župnik, po jeziku na dve paralele podijeljena, ta tim je jedno škole dve poslike, to bi se moralo ustanoviti mjesto i za drugu učiteljsku silu.“

Zastupnik taj dokarao je iz svoje knjige za bilješko, kako se je pojavio u Pragu neki župodjelnici maladič, to među drugimi mladiči široj revolucionarne nauke, kako se pravo petardo i drugo slično stvari. A taj mladič bježe u službi policije (Ob-

iskazi svakog četvrtca na cijelon arku).

Dopisi se nevrnečaju ako se i metlačuju.

Nebiljegovac listovi se neprimaju. Predsjednik i poštarsko stoji 5 for, za reljef 3 for, na godinu. Razmjerno for. 1/4, i 1/2 za pol godine. Izvan carevine više poštarskih.

Na male jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalazi se u Via Farneto br. 14.

vjeću, da se dade takodjer nama.

Budi toga bilo bez dvojbe odobriti slijedeći predlog: „Birači koparskog kotara izriču na izbornom sastanku u Dekaniji dne 19. oktobra svomu zastupniku dr. M. Laginja i sivoje podpunu u neognaničeno povlačenje i zahvaljujući mu se srđano za njegovo dosadanje neutrudno djelovanje. Zato ga Laginja skupščini odgovrije trokratnim burnim životom!“

Nakon toga upravio je župnik iz Mařenice večer. G. Gasperšić pitanje na gospodina zastupnika, kako će postupati napram vladinoj osnovi o domobranstvu?

G. zastupnik ređe, da se te osnovu nije dotaknuto navlaž, da se neboli njegova riječi slab tumačilo. Između svih poruka, što ih doprinose seljaci i radnik, najveći je krvni porez. Nu moglo bi se primoriti, da smo svi jednaki pred vojničkim zakonom, jer moraju i knezovi i grofovi u vojnike.“

To je dodata istina, nu oni su privilijigovani dječi! Oni odaju jednu godinu kao dobrovoljac, a zatim postaju članovi, što ih doprinose seljaci i radnik, najveći je krvni porez. Nu moglo bi se primoriti, da smo svi jednaki pred vojničkim zakonom, jer moraju i knezovi i grofovi u vojnike.“

Kod Tebe, narode moji, jest posebne druge. Ako dođete do podčastolika, postigao si mnogo, jer ti nemožeš eluziti dobrovoljno same jednu godinu. Sudimo dašku tu narodnu da našega stanovnika. Dođešmo je, da nešma vjernijoga podanika od Hrvata i Slovaca. Da nešma mi se prouzmetu promjeni zakona, rekli bi se odmah: ako nekaniće dati vojnike, niste takodjer niti vjerni. Da, mi moramo dati vojnike — nu to jedino, da neke mjeru! Pravo za nabor vojnika nemožete odreći ni vi ni ikak drugi. To je pravo cesara i kraljeva. Oni imaju pako i dužnost čuvati zakone i pokrajino.

To vredzi da svaku državu, takodjer za ustavno. Ali u ovih imaju pravo sa cesarom odlučivati zastupnici koliko treba vojnici, kako ih obvezbiti dobrovoljno same jednu godinu. Sudimo dašku tu narodnu da našega stanovnika. Dođešmo je, da nešma vjernijoga podanika od Hrvata i Slovaca. Da nešma mi se prouzmetu promjeni zakona, rekli bi se odmah: ako nekaniće dati vojnike, niste takodjer niti vjerni. Da, mi moramo dati vojnike — nu to jedino, da neke mjeru! Pravo za nabor vojnika nemožete odreći ni vi ni ikak drugi. To je pravo cesara i kraljeva. Oni imaju pako i dužnost čuvati zakone i pokrajino.

To vredzi da svaku državu, takodjer za ustavno. Ali u ovih imaju pravo sa cesarom odlučivati zastupnici koliko treba vojnici, kako ih obvezbiti dobrovoljno same jednu godinu. Sudimo dašku tu narodnu da našega stanovnika. Dođešmo je, da nešma vjernijoga podanika od Hrvata i Slovaca. Da nešma mi se prouzmetu promjeni zakona, rekli bi se odmah: ako nekaniće dati vojnike, niste takodjer niti vjerni. Da, mi moramo dati vojnike — nu to jedino, da neke mjeru! Pravo za nabor vojnika nemožete odreći ni vi ni ikak drugi. To je pravo cesara i kraljeva. Oni imaju pako i dužnost čuvati zakone i pokrajino.

To vredzi da svaku državu, takodjer za ustavno. Ali u ovih imaju pravo sa cesarom odlučivati zastupnici koliko treba vojnici, kako ih obvezbiti dobrovoljno same jednu godinu. Sudimo dašku tu narodnu da našega stanovnika. Dođešmo je, da nešma vjernijoga podanika od Hrvata i Slovaca. Da nešma mi se prouzmetu promjeni zakona, rekli bi se odmah: ako nekaniće dati vojnike, niste takodjer niti vjerni. Da, mi moramo dati vojnike — nu to jedino, da neke mjeru! Pravo za nabor vojnika nemožete odreći ni vi ni ikak drugi. To je pravo cesara i kraljeva. Oni imaju pako i dužnost čuvati zakone i pokrajino.

To vredzi da svaku državu, takodjer za ustavno. Ali u ovih imaju pravo sa cesarom odlučivati zastupnici koliko treba vojnici, kako ih obvezbiti dobrovoljno same jednu godinu. Sudimo dašku tu narodnu da našega stanovnika. Dođešmo je, da nešma vjernijoga podanika od Hrvata i Slovaca. Da nešma mi se prouzmetu promjeni zakona, rekli bi se odmah: ako nekaniće dati vojnike, niste takodjer niti vjerni. Da, mi moramo dati vojnike — nu to jedino, da neke mjeru! Pravo za nabor vojnika nemožete odreći ni vi ni ikak drugi. To je pravo cesara i kraljeva. Oni imaju pako i dužnost čuvati zakone i pokrajino.

To vredzi da svaku državu, takodjer za ustavno. Ali u ovih imaju pravo sa cesarom odlučivati zastupnici koliko treba vojnici, kako ih obvezbiti dobrovoljno same jednu godinu. Sudimo dašku tu narodnu da našega stanovnika. Dođešmo je, da nešma vjernijoga podanika od Hrvata i Slovaca. Da nešma mi se prouzmetu promjeni zakona, rekli bi se odmah: ako nekaniće dati vojnike, niste takodjer niti vjerni. Da, mi moramo dati vojnike — nu to jedino, da neke mjeru! Pravo za nabor vojnika nemožete odreći ni vi ni ikak drugi. To je pravo cesara i kraljeva. Oni imaju pako i dužnost čuvati zakone i pokrajino.

To vredzi da svaku državu, takodjer za ustavno. Ali u ovih imaju pravo sa cesarom odlučivati zastupnici koliko treba vojnici, kako ih obvezbiti dobrovoljno same jednu godinu. Sudimo dašku tu narodnu da našega stanovnika. Dođešmo je, da nešma vjernijoga podanika od Hrvata i Slovaca. Da nešma mi se prouzmetu promjeni zakona, rekli bi se odmah: ako nekaniće dati vojnike, niste takodjer niti vjerni. Da, mi moramo dati vojnike — nu to jedino, da neke mjeru! Pravo za nabor vojnika nemožete odreći ni vi ni ikak drugi. To je pravo cesara i kraljeva. Oni imaju pako i dužnost čuvati zakone i pokrajino.

činito začuđenje! Ako misli vlasta ukrotiti česki narod ovakvimi neredbami, to se vara, da de noj to podi za rukom, jer je česki narod vrst i žilav! (Tako je!) Dokazano je, da nebijate potrobito izvedenje iznimnoga stanja, radi česa Vam kažem, g. Interpelante i Vam poštovani birači, da budu mi li ikad u glasovaču za koju vladinu naredbu, za ovu nešu stalnol (Dobro! Živo!)!

G. interpelant zahvaljuje se na odgovorn, kojim jo posev zadovoljan, te pita nadalje g. zastupnika: što li misli o vladinoj osnovi glede promjene izbornoga reda i zašto se uključenje slovenskih zastupnika, napose oni iz Kranjske, interpelacijom i predlogom gg. zastupnika Spinčića i Laginja?

G. zastupnik odgovori, da je izrekao bar površno svoje mišljenje o promjeni izbornog reda, već na uvodu. Što bismo mi postigli tom promjenom, pokazati će Vam primjerom.

Uzmimo sluđaj, da je postolja u gradu, koji plaća odnijetu avotu izvrsnoga počasa, u III. izbornom tielu. On bira izravno i po svom osvjeđenjem svoga zastupnika. Vi pako u Ivanjskih občinah makar i plaćali do 50 for. poreza, neimate ipak izvrsnoga izbornoga prava. Vas 500 zajedno treba da birete tokar jednoga fiduciara, koji će u društvu drugih birača jedva zastupnika. Jedan fiducijski ducator, ali u ovih imaju pravo da se privilegijom osvoji zakon, rekli bi se istim pomnožilo porez. Ovaj zakon ide za tim, da bi se uz stalni i pridruživu vojsku ustavio i treći: domobraska vojska, iz koje bi morao domobranac isto tako u rat kazu i oni iz prvih dvih. Uzmimo sluđaj, da je mladič u upravljati za domobravstvom kod kuće, ili briňuti se za vojsku, i to da bude u vlasništvu, da mora pušku, ili za to, da njoj plaće vojničku pristojbu. Smatra li to vlasta dobrim, da moraš pušku, ili za to, da njoj plaće vojničku pristojbu, jer nisi za to, da njoj plaće vojničku pristojbu, jer nisi za to, da dadeš tvoj glas komu hoćeš, da imas svoje izborno pravo. (Živahan pleskanju i odozivanju!) Obzirom na drugi dio upita odgovaram to u kratko. Gospodina zastupnika iz Kranjske, Gorice i Tretje jesu u takozvnom konservativnom klubu. U tom klubu nisu pak samo naši muževi, već i Niemolje zastupnici njemačko-školskog velopojedaja. Bolje bi bilo, da su rođeni muževi sami, nu istini na čest valja mi priznati, da su oni razdražili podpisali naše interpolacije nepolitičkog ili gospodarskog sadržaja, kad smo za to upravili. Obrazno dolazili su i oni i nam i mi smo rado podpisivali njihove interpolacije. Što se tko slovenskih zastupnika, osobito iz Kranjske, traži prisutni, da su oni od nas podoli daljiti. Izgovarao se pako, da to dino iz klubske discipline, jer bi po toj disciplini morao svaki zastupnik produljiti dočinu interpolacije klubu na pretres prije nego li bi ju mogao podpisati, to pako neide u svakom slučaju. Ja smatram taj izgovor opravdanim, jer bi bilo teško predložiti svaku malenku klubu, a tada ju tokar podpisati. Ako nijam se je možda činio oblik neških interpolacija preotim, to onu nemože nikto drugi suditi, to se mora pristupiti svakom pojedinom zastupniku.

Uvjet (Dalje slijedi.)

Interpelacija

zastupnika J. Blaškinića i drugova na očjihove preuzvišenosti ministra predsjednika grofa Taaffe, kao upravitelja unutarnjih posala, i ministra trgovine, markiza Bacquehema, u sjednici dne 10. oktobra 1893. carovinska viča u Bođu.

(Konač.)

Pri ovakvih obstojećnostih nije se čuditi, što cijeno načelo vinu sve više padaju; što mu je izvoz znatno zapao, tako, da nevoljni težak, preobratom razinim poseli i namoti, koji se ipak najstrožije utjeravaju, tožko je zabrinut za svoju budućnost, za svoj obstanak.

Po podatcima trgovaca i obrtničke komore u Splitu, izvoz dalmatinskog vina je nijesno podraža — koje je najveće i najvinorodnije u svoj Dalmaciji — bio je prvi mjesec ove godine za trećinu manji od lanjske; a kasnije je spao malo na ništa, tako, da je ove godine znatna množina dalmatinskog vina ostala nerazprodana i pokvarena, to su ga tožaci morali prodati, jer im visoka vlada nije dozvolila, da barem vade alkohol od tog pokvarenog vina, oprštajući ih od cacinareckih pristojbine. A ipak, je država, uslijed klausule, dosada utjerala okolo pet milijuna forinta carina od talijanskog vina, a ti su milijuni dignuti iz džepa kukavim težakom i posjednikom vinorodnih zemalja ove monarhije!

Luni cijena crnomu bila je u Dalmaciji od 12 do 20 for., po hoktolitru, a biljemu od 20 do 25 for.; dok se je ova godina crno vino pao od $7\frac{1}{2}$ do 12 for., a bijelo od 9 do 12; a to predstavlja gubitak od for. 5,25, odnosno od for. 12 po hoktolitru. Dalmaciju je dakle ovo godine na samoj razliki cijena svoga vina izgubila oko sedam milijuna forinti!

Pa kao da ova prava gospodarstvena nesreća nije bila dozatna, sada ovog praviljenja uništi sva biela žita u Dalmaciji i dobar dio blaga, kojemu je bilo nentalo hrane u najteže dobu; a često i iznimno koko minuleg tjeda uvedeno peronosporo u vinograd, koje krupa nije prije sasvim otukla, kao na primjer, one obične Skradinske, Kistanjske i razni drugi obični.

U ovakvom zdvojnom položaju, koji postaje još zdvojnijim posljedicama kamara, koji su mal ne svu ženu zarazili; posljedicami kužnih močvara i neuređenih voda, koje i tješeno ubijaju narod od prirode kriješki i zdrav — nije se čuditi, što iz Dalmacije, od vlaste i od svakoga zapuštenog, tko može, bježi u svet glavom bez obzira.

Osobito težačka ruka sa prijevoru i sa otoka neprestanice soli u Ameriku, Australiju, i napokon u Novu Zelandiju. Nevoljni težak ili se duži, ili prodaje u bezešću svoju baštinstvu, da skupa sa putne troškovima, i da ostavi za uviek svoj zavičaj, u kojem mu se ueda već poštenim trudom žiti.

Nije dalje vrijeme, potraje li ovo žalostno stanje, da će nastati u Dalmaciji pitanje, tko da zemljinu obraduje; a jur današ u nekim predjeljima čuti se nestajuća krješki radničkih sili. Dalmacija gotovo će opuštači svog stanjanja!

Ovo žalostno stanje visokoj vlasti mora biti poznato. To joj stanje predučeće i sabore kraljevine Dalmacije, i trgovacke, obrtničke komore i razni sastupnici u ovoj visokoj kući, a osobito prvi od podpisanih u nizu upita, govora i rosolucija kroz lanjsku i kroz ovo godinu.

Ali dosada visoka vlast nije ništa učinila, da po svojoj dužnosti prisustvuje i u pomoć Dalmaciji; da na kojigod ne napravi strašnu zapuštenost, u kojoj je ostavila tu kraju zemlju od početka ovoga veka, ili da joj barem ublaži gospodarstveni udarac, koji joj zadade neštočetom klesanjem o vinu uговор s Italijom.

S toga se podispisani tutu dužnini upitali gospodin ministra predsjednika grofa Taaffe, kao upravitelja unutarnjih posala i njeg preuzev, gospodin ministar trgovine markiza Banquehema:

I. S kojih razloga njeg. pr. gospodin ministar-predsjednik nije još ništa učinio, da ublaži grozno gospodarstveno stanje hrvatskog naroda u Dalmaciji i što misli unaprijed u tu svrhu učiniti?

II. Jeli poznato njeg. preuzev, gospodin ministru trgovine, da je uslijed klausule o vinu u trgovackom ugovoru s Italijom, na samoj razliki cijena ove godine Dalmaciju izgubila oko sedam milijuna forinti; — da je znatni dio ove godine vina ostao nerazprodan i pokvaren, a da posjednikom i težakom nije bilo dorvojeno ni vaditi alkohol od pokvarenog vina prosti od poreza, te da su ga mnogi morali prodati?

III. Jeli gospodin ministar trgovice volje izposlovati im barom za unaprijed tu polasku; — rauzoti se, da se čini prije da izvezu našeg vina ustanovne nagrade, poput negdašnjeg talijanskog "Premio d'esportazione" i njemačkog "Trawback-a" za alkohol, i da su vinogradarom odputati barem dio zomljarsino druge javne nevolje uvelj vinaka klausule?

Bč, 10. oktobra 1893.

J. Blaškinić, Porić, Dapar, dr. Luginja, Spindić, dr. L. Gregore, dr. E. Gregr, dr. Horold, dr. Vašaty, dr. Blažek, dr. Šamanek, dr. Tušek, dr. Braorad, dr. Pacák, dr. Engel, dr. Šil, dr. Slama, dr. Fort, dr. Slavik, dr. H. Lang, dr. Dyk, dr. Dvoržák, dr. Kaunic, Dolozal, Vohanka, Čestmir Lang, V. Tekly, Spindler, Purghart, Schwert, Kramholz, Kaftan, Adamek, Breznováky, Hajek, Elm, Sokol, dr. Luegor, dr. Gesman, Slesinger, Sohneder, Hauk, Poizhofer, Kohlor, Troll, Schneider, Lienbacher, Prince Lichtenstein.

Pogled po svetu.

U Trstu, dne 8. novembra 1893.

Austro-Ugarska. Ministarska križa traže još uviek. Cesar povjerio je članu gospodske kuće, knezu Windischgrätzu, ulogu, da sastavi novo ministarstvo. U novo ministarstvo stupiti će članovi trih velikih klubova, samo još pitanje, koliko će mjesto pojedini klubovi dobiti, i komu imadu pripasti važnije ministarske stolice. Niemi liberalci htjeli bi imati svoga ministra nutarnjih posala i ministra pravosudja il nake. Tomu da se protive Hohenwartovci ili takozvani konservativci. Knez Windischgrätz vieča danomico sa prvaci trih klubova. Jučer je viečao dulje vremena sa namjestnikom Galicije grofom Badeni-em i sa namjestnikom doljnjaustrijskim Kielmausegg-om. Poljaci imati će također svoje muževe u ministarstvu, a za ostale Slavene neboli ih glava. Tako će se valjda dogoditi, da Slaveni neće imati niti jednoga svoga pouzdanika u novom ministarstvu, jer se na poljske ministre neće moći nitko od Slavena osloniti, pošto su oni prije svega Poljaci, a tada tekar Slaveni. Oni paze jedino na korist svoga naroda, a za ostale Slavene nisu ih briga. Iz Beča dolazi zadnji čas skoro nevjerojatna vest, da će naime slovenski i hrvatski zastupnici ostaviti Hohenwartov klub, te ujedno sa Česi iz Moravske i Česke, sa Malorusi i sa neodvisnim hrvatsko-slovenskim klubom stvoriti novi slavenski klub.

Cesar i kralj odobrio je danas zakonsku osnovu madjarske vlade o uvedenju civilne ženidbe u Madjarskoj. Crkveni poglavnari Madjarske protivili se zubi i nokti toj osnovi, ali ipak nisu uspjeli.

Srbija. Iz Biograda javljaju, da je zamolio mladi kralj Aleksander talijanskoga poslanika na biogradskom dvoru, da izjavu i uime njegovo bečkoj vlasti, kako se on neslaže sa izvanskom politikom njegove radikalne vlade.

Rusija. Prvi praktični uspjeh posjeta ruske vojne mornarice u francuzskih lukah biti će taj, da će Francuzi dozvoliti ruskoj ratnoj mornarici jednu od njegovih lukal za stalno boravište. Osim toga traži Rusija i na istoku takovo boravište za svoju mornaricu, pak se je to u svrhu obratila na grčku vlast.

Italija. Financijalna nevolja raste danomice u susjednoj kraljevini Italiji. Već se počeli dizati glasovi, da se napusti sadašnja izvanjska politika, koju je Italiji napravo trojini savez, te da se Italija riši toga saveza i približa bogatoj Francezkoj.

Španjolska. Divlji narodi u sjevernoj Africi, koji graniče sa španjolskim posjedom, zadaju kraljevini

mnogo brige. Zadnjih dana pozivje Španjolski ratni ministar vojnika na dopustu pod oružje, te će ih poslati u velikom broju u Afriku, da ukrote buntovničke susjede, a podanike sultana Marokanskoga. Iz toga sukoba moglo bi nastati i dalnjih zapletaja.

Franina i Jurina

Fr. Vero sam duja, da „bab“ Marko u Poreču po rivi stupa i debele suze roni, jer da mu „bab“ od tisike boluje.

Jur. Ča njoj nebi moglo pomoci Šriško kozje malik?

Fr. Nebi brato, zad da jo bol stara.

Jur. E, onda neka gre u Palu k prijatelju Martinu, da mu pomazu oslica.

Fr. Noem tamu, zač su se skarali kako je placarice.

Jur. Tako je siromašna „bab“ sada na jeson stognut za vaik pote.

Fr. Ako njoj kakuv darlatan ne powore.

Jur. Ca da je tel on a medajun postat nas representant?

Fr. Ja neznan nđ, to neću žudi govor, a ca žudi govor, je bilo si će bit. Pak i to more bit, ter zusa, da ki ima onu medaju, da bi tel jos ku dobit.

Jur. A bi meritao bi, da mu se prizboka juš jenu onakovu, kakova je negde dobil!

Fr. Ala nebi mu skodilo ne!

Različite vesti.

Za družbu sv. Cirila i Metoda u Istri

Blagajnik družbe privio je nadalje: Gosp. Eugen Kumidić iz Zagreba poslao je 124 for., a uplatio: Fr. kan. Konrad Šnap kano utemeljitelju sveta 100 for., prof. Fran Urbančić god ř. 5 for., Dragutin Leskovac trgovac god. 5 for., kanonik Julije Vravo god. 5 for., Milan Štrn-Zvezdović god. 5 for., Mirkol pl. Žigrovic god. 5 for., Ante Filipić 2 kr. 20 fil., Josip Svetišić 1 kr. 20 fil., Josip Bačić 1 kr. 20 fil., Ante Štančić 1 kr. 20 fil., Ivan Mogorović 80 fil. in Kyndil Ivan 8 kruna.

Nar. Listu pišu iz Trstenika, dne 30 listopada:

Dostavljamo vam kruna 30 za društvo

S. Cirila i Metoda sakupljenih u Pijavici

prigodom pirodige Fene Santice sa g.

Ivana Poljančićem, pri nazdravici Strossmajoru, Starčeviću i Blaškiniju. Darovače aličida gospoda: zarudnici kr. 4; župnik 2; Antun Poljančić 2; Ivo Santica 2; Baldo Jurčić 2; Niko Skrabač 4;

Niko Tutić 2; Stjepan Poljančić 2; Mato Šimunković 2; Stjepan Simonović 2; Niko Violić 2; Milivoj Santić 2; N. N. 2. U sve kruni 30. Živili darovatelji! — Volonutni gospodin D. Luko Jelić predno je gospodin R. Katašić-Jerotović u Zdržu f. 12, za družbu S. Cirila i Metoda. Ta je sveta sakupljena prije ustrojenja gornje države, još onda, kad se još glasalo ob osnutku tog vršednog i zaslužnog društva. Doprinješte po florini 2 R. Misić, po f. 1 Marko Topić, Val. Pregež, N. N., Dr. Josip Posadac, M. Cingrinja, N. N., M. Rajčević, Juraj Čarić, zatim D. Jelić f. 1.10, S. Bulić 60 nov., M. Milas 30 nov. Živili darovatelji! Naprije svu za državu!

Naša mnogobrojne dužnike upozorjujemo na približajući se konac godine. Mnogi od njih običaju nam, kad ne ih ajetiamo na njihovu dužnost putem postanki na logu, da će nam statkate mijenjano uklapati, nu rukmi održati rjeđ. Ovi i svu ostalu neku zadržu, da ćemo ih izvršiti u vjetniku, pak će imati uz sramotu i škodu. To želi, da po toga no dodje, neka učini svoju dužnost dim prije.

† Josip Petrić, učitelj na Iloviku

(voditelj Velikog Ločinja), potomak ugledne

obitelji veloselske, preminuo je u Gospodinu dne 8. novembra t. g. u 89 godini života. — Utisneljeno je našprije u Na-

rezinab, pa na Iloviku, pa opet u Ner-

činab i napokon opet na Iloviku. — U

najsjepih godina, pun dobre volje i po-

snosnosti, a osobito ljubozaan s djecom,

znao je postići nešto uspiješno u školama,

u kojim je mušlo; a sve što je radio, radio

je tih, skromno i edučno. — Bila je od-

stradala, jer njegova mokuna i blaga dud

nije podnosiла borbe po novira. Bila je

hrvat, ali nastojaše, da bude sa svakim

u mici. — U svojim školskom poslovenju

balje nam 1 for., kojog je sakupio u ve-
selom društvenu rodoljubivih mladića u užedu na dan Svih svetih u
gostionici g. Antonia Flieg. — Prosv. gosp.
Mirkol pl. Halper u Zagrabu pripremio
nam je 10 for. kao god. prinos. — Veler.
g. D. Marušić, kapelan u Hrvatsku, pri-
postavlja nam je 6 for. 50 nov., sakupljenih
u župnom stanu na Svoj svatu, prigodom
zdravice hrvatskome mecenu Strossmajoru.
Živili darovatelji!

Gospodinice Zorka Jurinač, Marija i
Ljubiša Jelutić sestre i braća Grossmann
u Kastvu, na mjesto vječica na grob pri-
jateljice pok. Nikole Karlovarin položilo
svake po 1 for. za našu družbu dne 1.
novembra 1893. Živili plemenite darov-
ateljice!

Kod gosp. povjerenika u Kopru upla-
tio slijedeća gg.: X. 10 for. kao troč
obroč od utemeljitelje sveta od 100 for.
a kao dar N. N. 1 for. F. Janečić 80 nđ.
i Krajan 20 nov., koji su uloženi u ko-
parški posjeljinci i štedionici.

Kako karlovačko "Sjajno" javlja, pri-
stupio je g. Dušan Lopatić, urođnik, kao
godinjan član sa svotom od 6 for. — G.
Vojko Polanec sabrao je 1 for. — U gos-
tioni g. Stublera sakupljeno 2 for. 95 nđ.
— Postava je opet odeslana 14 for. 95 nđ.
g. dr. Stangor u Voloskom.

Dr. A. Trumbić, povjerenik u Splitu sabrao je nadalje: Pu. 1 krunu da-
ravaše: N. I. Glasar i M. pop Stanidić.
U malom društvu sabrao je dne 20.
septembra 8-20 kruna. Skup mladih rođ-
ljuba i rodoljubkinja 14 kruna, M. Šegvić
pok. Pavla 1 kr. "Stojčić" 7 kr. Na
ponoći 4 kr. M. Jančić 1 kr. Kad "Fa-
rauna" 6-40 kr. J. S. Fator 1 kr. Dušan
Bogović 1 kr. Fr. Šurić 1 kr. Nekoliko si-
romaha 8 kruna.

Od većog gosp. A. Kalon, župnik
dakana u Buzetu primili smo for. 7-80,
sabratne dne 5. t. m. kod Tončića pok.
M. Flega u Šterpedu u kolu čestitih ro-
đoljuba. Živili!

Gospodin Ivan Stefanutti, župnik
opravljivoj u Dragudu poslao for. 3, sakup-
ljeno od g. J. Bačića 1 for., Fr. Stefanutti
1 for., A. Štančić 60 nov., i Ana Puntić
50 nov. Živili!

U župnom stanu u Grimaldi sakup-
ljeno bješće 12 kruna, a darovače slijedeća
gospoda: Ivan Stefanutti 2 kr. 40 fil.,
Justo Filipić 2 kr. 20 fil., Josip Svetišić
1 kr. 20 fil., Josip Bačić 1 kr. 20 fil.,
Ante Štančić 1 kr. 20 fil., Ivan Mogorović
80 fil. in Kyndil Ivan 8 kruna.

"Nar. Listu" pišu iz Trstenika, dne
30 listopada:

Dostavljamo vam kruna 30 za društvo
S. Cirila i Metoda sakupljenih u Pijavici
prigodom pirodige Fene Santice sa g.
Ivana Poljančićem, pri nazdravici Stross-
majoru, Starčeviću i Blaškiniju. Darovače
aličida gospoda: zarudnici kr. 4; župnik
2; Antun Poljančić 2; Ivo Santić 2;
Baldo Jurčić 2; Niko Skrabač 4;
Niko Tutić 2; Stjepan Poljančić 2; Mato
Šimunković 2; Stjepan Simonović 2; Niko
Violić 2; Milivoj Santić 2; N. N. 2. U
sve kruni 30. Živili darovatelji! — Volu-
nuteni gospodin D. Luko Jelić predno je
gospodin R. Katašić-Jerotović u Zdržu
f. 12, za družbu S. Cirila i Metoda. Ta
je sveta sakupljena prije ustrojenja gornje
države, još onda, kad se još glasalo ob
osnutku tog vršednog i zaslužnog društva.
Doprinješte po florini 2 R. Misić, po f. 1
Marko Topić, Val. Pregež, N. N., Dr.
Josip Posadac, M. Cingrinja, N. N., M.
Rajčević, Juraj Čarić, zatim D. Jelić
f. 1.10, S. Bulić 60 nov., M. Milas 30 nov.
Živili darovatelji! Naprije svu za državu!

Naša mnogobrojne dužnike upozorjujemo na približajući se konac godine. Mnogi od njih običaju nam, kad ne ih ajetiamo na njihovu dužnost putem postanki na logu, da će nam statkate mijenjano uklapati, nu rukmi održati rjeđ. Ovi i svu ostalu neku dužnost dim prije.

† Josip Petrić, učitelj na Iloviku
(voditelj Velikog Ločinja), potomak ugledne
obitelji veloselske, preminuo je u Gospodinu
dne 8. novembra t. g. u 89 godini života. —
Utisneljeno je našprije u Na-

bijaše uvek neodvisan, te ne primaše nikakvih tajnih naputaka, i nijo drhtao ni pred najbožudnijim mogućnicima. Jedino uporišto bila mu njegova srećnost. Pu i ta mirna i krotka duša najviša je ba no nepristalo! Ni krive da nisu, stali ga bezdušni klovotati u novinah, a on siromah tepio i mnogo tepio radi toga. Sva prijatelja, nagovaranja, da preze to gadoće i njihove podlosti, ne mogu ga umiriti. Ne mogao pojmeti, kako mogu biti ljudi tako opaci, da iskrjenjuje bez razloga za šele. To ga mudilo i grizlo. To mu valjda i smrt pospišelo!

Jedan moj prijatelj! Nad tvojim otvorom grobom smije se divlja dečja bez odgoja i sera — ali nad njim rosi se žaluda udovica, kojoj si ti dobrim muštem bio —, nad tvojim grobom vapiće ono šest ornih cirota, a njihov vapaj do neba se čuje, jer gubo dobrog i skrbovnog oca —, nad tvojim grobom plače rodbina, plače prijatelji — plače tvoji učenici — plače pustavstvo. Ilovika i Nereza... — Svi nad tvojim grobom plačeši i Bogu se molimo, jer si ti svim nam dobar bio.

Pođeši u miru!

Vjenčali se. Čestiti naš rodoljub i poštani čovjek gosp. Frano Hafer, vjenčao se jo dne 5. t. m. sa dražetom gospodicom Anicom Hafer iz Škofjske. Iskrene deštice novozvjenčani!

G. Ante Račić, učitelj u Ljubičanju, vjenčao se sa gđicom Marijom Kirac. Čestitamo. Bilo sretno!

Iz Kastelana pišu nam 5. novembra: Striešla iz veste neba nebi ne bi bila toliko iznenadila, kako nas je danas iznenadio protuzemlje ghe, da nas zapušta drugi na kapelan g. Ivan Cetolić, te du ide u Pareč. Mi smo svr smućeni, tugujemo i plakamo, jer vidimo, da ne ima više pravice za nas. Čini nam se, da kan da nije istina; daj Bože, da bi tako i bilo! Pobjedili su i ovaj put krajeli i busnjari, koji se sada osmiju i raduju, a mi plačemo i prokljujemo one, koji su tomu krivi. Zapušćeni smo ostati, jer se i klijedniku više ne budemo mogli uteguti niti u koga pouzdati. Istina je, da ido naši dobri kapelan medju našu i njegovu brudu, ali ide i medju naše i avoje nepristalo! Sretan i zdrav nam ostao gdje god bio, a u Božu se uzdužimo, da se nam se dobiti na Pre-Zvanu doskora vratiš, a mi smo ga otvoreni rukama zagrlići! Ne zaboraviti nas velevarni gospodine, jer nikad nećemo ni mi tebe iz naših oca izbrati!

Iz Gradiške pišu nam 5. t. m. Diceto, koje više, dobije veći knjaz kruha — rekao je naš dični zastupnik dr. Laginja na sastanku u Dekaniji, — pat drži se toga, evo i mene, ne da više, nego na tih istinu kažem. Kako jo poznato imamemo u našem mještancu počasnici ured se talijanskim pećatom i talijanskim tipkovinom. Čudimo se, da se nije na to niko do sadu potužio, već da svatko mirno podnosi nepravdu, koja se naneća našem jeziku, valjda radi dvojice talijanaca ili krajnja. Izvjesnjaku puku ove porezne občine kasno doleže pisma u ruke, jer ne imamo tko ih traži. Nebi li so tomu zdu doskorilo pomoći občinskog stražara, koji je bio nedavno oboružan, da valjda pripazi na onu šađicu nemirnika u našem mjestanstvu. Ovi se ujedaju još uvek onih vremena, kada su u Pazinu i ovdje zapovjedala gospoda, i kad no se je obilježio i pio na račun srota kneta. Oni bi u danas „frajali“, kad bi se našao, tko bi platio. Našo poglavare sjedimo na zahtjev puke, da mu se ne izdaje marvinsko putnico u talijanskom jeziku, već kako biješ opetovanu načineno i određeno t. j. u hrvatskom jeziku. Stakomu svoje, pa mirne Bosne.

Iz Motovuna javljaju nam, da se nijo načinjeni načelnik dostojao ili podučavao javni izvanjsku pušku, da dolazi u našu njegovo preuzimanost g. o. kr. namještajnik Vitez Rinaldić. Za taj dolazak občinski savjetnici, za kojo se jo valjda g. načelnik bojio, da bi mu činili stramotu, i li lotu p. r. a. d. u* prigodio dolazak i boravak g. namještajnika u slavni Motovun.

Spleške. Posabnam zanimanje, bili smo dopis iz Korušku u zadnjoj „S. d.“. (Ob istom predmetu pisao jo i „Slovenski Narod“, a ova vise donaća i Južnačina „Edinstvo“. Op. ur.) Ona pripovida neizme, kako je c. kr. kotarski poglavar u Cetolić Mac-Nevin pozavau k sebi slovensko načelnike južne okolice celovate, te ih nagovarao, da doprinese i oni milodare za kamenu plodu zemaljekom predsjedniku Schmidtu Zabjelu, zaslužnomu za neku cestu, nu d. o. tom auto i da se pobrinu jedino za streljanje iz mužnra, tu za buduće udjelovanje puka.

Tim da se nijo kanilo drogo, van pokazati obljuženost temaljekoga predsjed-

nika kod puka, te da so dokaze, da su zastupnici, koji proti njomu govoru, lažjivo i uckači. Načelnici da nisu o tom šutili, da su oduši uvidili za dlim so ide, to da nisu htjeli prouzrokovati toliko strato svetu narodu.

Tomu dopisu dodaja uredništvo „Sodo“, da smo elični slučajeva došiljiv južne vise od deast godina trešla stolice pod Pretisom, jer su njom trošili slovenski zastupnici, pripravile su me nojkoje osobu kod veselice „Delalskoga podporne društva“ u istinu ejunju ovaciju — te je brojav ūčavu noć trubu po svetu o tom ejunom i velesnamenito dogodaju, kojim se je tjeralo u laž slovenske zastupnike*. I Pretis je ostao još mnogo godina u Primorju.

„Drugi slučaj! Naši zastupnici potužili se mnogo proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“.

Istina je doduše, da je to djelo jedino poglavara Marenčića, na Tolminci su potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Istina je doduše, da je to djelo jedino potužili se proti Rinaldiću. A ono, tuj smo opet mi znati Slovenci, koji tjeraju svoje zastupnike u laž. U isto doba, kad su zastupnici najčešće napadali na Rinaldića, provali su Tolminci najglasoviti svoj prediel „Rinaldić i Warte“. Ist

na vlaku za sv. Petar slededi miloš
svučni pečat: „M. kir. posta Flumo
S. Peter Kőszött“. Eto kako prodire
majstertina iz „madarske“ Ricke
preko Istre čak u Kranjsku.

Velički požar na Rasci. Pišu „Hrvatskoj“ 4. o. m.: Prošlo noći u mjestu Radostino, podobdina Plao, pojavio se požar u radijalnom bavaru Jakova Blečića, koji je posvima upišio istu radijoniku, jednu kuću i djelomično drugu kuću spomenutog pogorela. Oštocene su i trička kuća, vlastištvo Gregorića i Blečića. Štoto procjenjuje na 50.000 for. Kuću Blečića bilo se osigurano za 55.000 for. Vlastniku je osim toga propala gotova imovina, obveznice, stacioničke knjižice i papirni novac. Mnogo obitelji je lišeno svega pokretnog imetka. Tako su tako posvađalo djele i nadstale obitelji: Šodi, Vlah, Krašić, Perušić, Šibenski, Slavić, Stefanović, zatim pisari Kristanović i Rubec, konduktori Dudaš, obitelji koudukatora Weiss, Krešić, Skalenebra, Haiduk itd. Prema tomu faktično se štota ne da označiti. Uzrok vatru je nepoznat.

Iz Vabriga (občina Poreč) han pječe tamošnji prijatelji, neka prepričimo našim krđarom i trgovcem sa vinom, da se obrati ustmeno ili pismeno u poslu trgovine sa vinom jedino na našeg posjednika Petra Magliću ili Petra Benvenutu, koji su vazda pripravili u tom poslu svaku iščekujuću.

Narodno gospodarstvo.

Jeli savjetno držati gnoj u staji iz pod životinja?

U nekih mjestih običaj je držati izmetne blage navlast izpod njih, a narodito izpod krava i ovaca; da pač na nekojih su uvođeni staje u tu vrhu sagradjenje, pa se takovo stajo zovu duboko staje. Ima ih, koji taj način sabiranja i čuvanja gnoja preporučuju, dočim ga drugi oštore kuda.

Prednosti takovih dubokih staja prama običinom, sastaju se prištedjiti radnje, jer ne treba gnoj izvazati na gnojiste; ali taj način čuvanja gnoja imade mnogo manak, od kojih su načlavljanje:

1. U dubokih stajah dobiven gnoj prednadeže se izvrstan, dočim radi toga, što nije bio redovito mješan, u praksi povalo dogovara. Izkustvo je dokazalo, da je redovitost zemljišta znatno pala na onih imanjima, koja se gnojena gnojem iz dubokih stajah, i da je taj nazadak bio osjetljiviji, čim su zemljišta bile lagje.

2. U takovim stajah hodo se odveć puno stelje, a gdje odveć puno stelje treba, ne može se gojiti mnogo blaga.

3. Težko je napajati krave u takovim stajah, pa i ako se napajaju, valja da to bude uporabom jasala ili viderica.

4. Iz obilno steljenja, uslijed vrijeđa, kojemu su podvrgnute ustrujne stvari, leglo je odveć toplo, pa to nije zdravo za blago, a najviše trpe pacici.

5. Takove duboke staje zahtjevaju viša prostora, velika vrata i u običu viša ventilacija, jer bez promaha odveć zaudara a uslijed velike promaha opet su u zimljadine.

6. U dubokoj staji težko je uzdržati krave čiste.

Dakle koli rad dobre gnoje, toli radi zdravlja životinja, bolje je gnoj redovito izvazati na gnojiste, pa ga tamo baratati, te posipavati superfosfatovom sadrom, kamenom ili zemljom i polovati ga osokom.

Gosp. P.

Knjževna objava.

Čest mi je javiti p. n. gg. sabiradima predplatnika za moje „Critico iz primorskoga malogradskog života“, kao i onima, koji mi se izravno prijave, da je knjiga došikana, te se razpráčava. — Ovaj sam posao djelomice — proma shodnosti — povjerio samoj tiskari H. Lusteru u Soniju, nu eventualno reklamaciju neka se izvole upraviti na moju adresu. Umoljavam učitivo gospodu sabirče, koji možda sabranih predplatnika ne prijavio, da to izvole što skorije učiniti.

Gospic 1. studenoga 1893.
J. Draženović.

Oduševljena nezvestoba. Mlad odvjetnik, sredno porođen še-je malo mesecov, vrno se u jutro domov već umazan od blata jo moker. Nastoni su na vrata ter pokriva obraz obema rokama. Mlade žene, nevajene takim prizorom, vasklikne vaa prostrukona:

— Za božjo voljo, mož, kaj ti je? Tresćim glasom odgovori mož:

— Izdavatelj i odgovorni uređnik Mate Mandić.

— Ester . . . radi Ester . . . oh ljudi, ljubo, ljuba Ester . . .

— Kaj? Ester? Torej imaš kako Ester? Torej pri tej Ester si bil? In kje ju tvoja ura, verišica, prstani, kje je vse to?

— Ester . . . pri Ester . . . prav dobro je tam . . .

— Kje tam? Pri tvoji ljubici, pri tvoji Ester! Tako dales smo terej že, da si si izbral drugo že po malo mesecih? O jaš nešteša ženska!

— Ali . . . pustime, de . . . isgovorim! Ester . . . hásyjev krajek smo . . . pili pri . . . Biš je tako dober, da je veselje! Ura je šo tam, piye... tudi Es . . . terházjav ko . . . njak.

— A tako! Stopi le notri in prepri se!

Listnica uređništva.

Rano dopisnike molimo, da se strpo dok i na njih red dodje.

Gosp. I. Z. Ovo pismo nemožemo priobediti, jer nas je zamolio naš zajednički prijatelj g. K., koji je doznao za nju po Vašem obesdanju u listu, u kojem interesu naši stvari u onom kraju neštimamo. O tom viši kad se nastanimo. Živili

Gosp. A. K. av. Ned. Kolodar. „Boj i Hrav“ nije još izdao; kad izdaje oglašiti ćemo ga u listu!

Gosp. P. M. u V. Ovila knjiga nešta ovdje, обратita se na uređidivo „Katoličko Dalmaciju“ u Zadar. Prijateljski odzvaj!

Gosp. A. o. n. na Sušku, Valog opravdanja nemožemo priobediti, jer se u spomenutom članku niti napisano ništa ovačno ni Vaš imao niti Vaš značaj. Kamo sto Vi putovali i u koju svrhu, to je Vaš posao.

Listnica uprave.

Gosp. M. D. u B. List Vaš žaljivo redovito, pa eko Vaš nestigno na vreme, krivlja je na pošti. Izvolite pregledati svaki put pošt pečat pakete da uverjite, da je točno tako. Eventualno neuređeno primanje izvolite nam odmah dojaviti. Živili!

Gosp. I. K. u G. Tekuće godino primisimo for. 2/50. Oglasite se gleda školu. Živili!

Gosp. I. B. P. Belovar. Primisimo za oglase: preplata namjenska do konca tekuke godine. Živili!

Sl. Hrvatska grad. Čitaonica u gornj. Osikou, do konca godine hodo se još nro. 50, jer list stoji for. 5 na god. Izvolite nam još dostaviti sa novom preplaćom za 1894.

U platili su nadalje za N. S. EK. R. v. A. Trst for. 5, R. J. Sušak for. 150, B. Dr. Zagreb for. 2/50, S. A. Brda for. 1. M. L. Šipan for. 2, R. G. sv. Vital for. 2, B. A. Kraljević for. 1, B. K. Baška for. 1/25, H. S. Žbandaj for. 1, B. R. Podvezica for. 1/76, J. I. Promantura for. 4/20, M. I. Klama for. 1, Čit. Vrhnik for. 20, V. M. Rakovica for. 2/50, N. M. A. Unije for. 2/57, P. I. sv. Anton for. 5, M. Fr. Mušidi for. 1, R. I. Žbandaj for. 1, K. M. Zvončica for. 1, Z. F. Poljana for. 8/50, S. M. Pag for. 2/50, K. A. Rloka for. 1, S. L. Žuljini za sebo i čitat for. 8/50, M. sv. Lovrec for. 6, S. F. Ručakova for. 2, o. A. Ručakova for. 2, K. V. Ručakova for. 2, Čit. Kraljevića for. 1/25, K. B. Loporki for. 5, C. k. vječa Kopar (članak) for. 4, Z. P. Lubenica for. 2/50, G. M. Stjepan for. 1, Čit. Božić f. 2/50, S. I. Dragut for. 8/50. A. A. Opritija for. 2, S. M. Karlovac for. 2, B. M. for. 5, isti (članak) for. 2, I. S. Vodice for. 3, T. I. Osor for. 8/25, Čit. Pakrac for. 1, D. M. Baška nro. 50, Čit. Senj for. 1/50. (Sliki.)

Ernest Šverljuga

brigač

ulica Stadion br. 1, Trst,
preporuča so 20-14

p. n. slavenskom občinstvu Trsta,
okolice i bližnjih istarskih mjestu
za blagohotelan posjet.

ESENCE

očito je običnog octa. Propis i plakato prilatom badava. — Jamstvo se najbolji uspjeh.

Clenik salje franko:

Carl Philipp Pollak,
tvornica specialiteta essence
Prag.

Traži se česite zastupnike.

Javna zahvala.

Podpisani Matija Kukančić, Jelutić-Brndići kbr. 57, osiguran kod banke „Slavije“ u Pragu primio je putem g. Mirka Jelutića, povjerenika i zastupnika banke „Slavije“ podpunu odštetu, što mu je požar susjedno kuće Majora dne 27. oktobra 1893. ošteto. — Povrh toga negradila je sl. banka „Slavije“ vatrogradec, kojim se ovom prigodom zahvaljujem, što su mi obranili veću štetu, a zahvaljujem se i slavnoj banici „Slavije“ preporučujuju ju svakom osiguranju radi proti neštrima.

Kastav, dne 5. novembra 1893.
Matija Kukančić.

Javna zahvala.

Podpisano danti se javnim putem zaštitni p. gospodi darovateljima, koji se ajetlje našega društva, kamo i gospodi izvukućim članovom: Ferdi pl. Kleinmayr-u, Franu Dukidi, Rudolfu Jurincu i Boži Dušoviću, koji darovao po 1 for.; gospodi vatrogradec, koji darovale po 1 krunu: Franu Rubeci, Vinku Rubeci, Ermenigildu Volesio, Franu Muniću, Viktoru Galavini-u te napokon obč. savjetniku Matiju Štrošu, koji je darovao 40 nro.

Ovom zgodom čestitamo se prepričati mlađe ova naše društvo slavnom odštetu i rodjeljubom, da se ga blagoizvole sjetiti, te po mogućnosti darovati ga darom, e da se ne povaja pridigna i na vlastite noge osobi, ljeponača Liburniji na uhar. I najmanji darovi primaju se sa zahvalnošću, a imena dobrobitnika objelodaniti će na javnih glasili. U to ime: Pomoč Bog!

Dobrovoljno-vatrogradno-društvo

Kastav, dne 6. listopada 1893.

Za nadzorovanja:
Ivan Jurindić,
zavodnik centrala.

Vinko Rubčić, R. Jurinac,

tajnik, blagajnik.

Učenjaški prvak

vseh dežel, kot presojevalci preparativi, izloženi na higieničnih razstavah v Londonu, odlikovali so z častno diplomou in zlato kolajno (Znamka tovarne).

ŽELODČEVO TINKTURÓ

lokarničara

G. Piccoli v Ljubljani.

Tako odlikovanje je najbolje spriznalo temu dijetetičnom srođstvu, katoro je aploido konjono zbroj svoje populnosti, kajti krepuje želodes in ga ohranjuje zdravoga, pospešuje probavljanje in ispravljovanje.

Baspotija je pripravljil G. Piccoli v Ljubljani proti poštnevoj povzetki. Škalja z 12 etikettenami stade f. 1-81; z 55 f. 5-20 je na haj poštni omot 5 kg. Poštino plaća naroditelj. — Prodaja se po 16 nro. stok. v vših tržaških in istarskih lokarnih.

Posile uključu trč. proste luke

carine prosti

za Istru, Dalmaciju, Hrvatsku, Kranjsku, Forušku i Bosnu-Hercegovinu

nepromocijiva pokrijava

Lugi Zuculina u Trstu.

Tvrnica nepromocijivih bihlih i crnih pokrijava za vozove i tavnice (vagonu), za robu na obala, ladje, brodske vježde (bočapsorte) i za polje; pokrijava za konje i plastevač za klin.

Skladišće

tkanine za jedropljace, neprivedjene za sejlare i tapetare, dvojnika (tradicci), jute za žakije i omote; opasnikah, kopnophi u užicah.

Zastupstvo i glavno skladišće asfalskih opaka

za kućne krovove, pojate, stope, staje itd.

Samotila (isolatori) za temelje i kocke iz asfalta.

Radionica i prodaja zastava.

Lugi Zuculin
u Trstu
via Gheda 2, kuća Brunner.

Štrcaljke i sumporňače za trte in živinicu.

mlini i stiskalnice za vino, sisaljke ili pumpne za svaku porabu, clevi svake vrsti i pipe, motori (stroji za gonjenje drugih strojeva) na parni i sa petrolejem, te svakovrstne druge strojeve i sve potreboće za iste.

doviba se ujek u skladištu tvrdke

Schivitz & Comp.

(Živic i drug.)

Via Zonta broj 5 u Trstu.

DOMINIK LUŠIN u Kopru

propočela veliko svoje skladište raznovrstanog tovaru, kamo: greda, dasaka, murale, duga, te takoder opaska, vrapna, pleska itd. Naručbe ovrhava točno i po najnižoj cijeni.

Preporučamo adresu:

„Istarska vinarska zadruža“
u Puli (Istra),

koja je ovih dana započela poslovati.

Preporučamo adresu:

„Istarska vinarska zadruža“

u Puli (Istra),

koja je ovih dana započela poslovati.

Svi strojevi za poljodjelstvo, vinarstvo i vino iz voća!

Mlatilnice, vitelje, trščari, mlini za šišćenje žla, strojevi za rezanje krme, samoradni strojevi proti perenospori, tlačionice za vino, ulje i voće; mlinovi za vode; predmeti za konobe; sisaljke za sve potrebe, kamo što svi strojevi za poljodjelstvo, vinarstvo i priredjivanje vina iz voća — raznolike i najnovijeg i najboljeg sustava:

IG. HELLER u BEČU

22 Praterstrasse N. 78.

Bogato ilustrirano katalog u hrvatskom, njemačkom, talijanskim i slovenskom jeziku.

žalje badava i franko.

Najpovoljniji uvjeti, jamstvo i pokus.

Opstovano čuvjene cijene! — Preprodavači dobiju popust.

—

Tiskara Dolenc.